

REFERAT Kontaktudvalget d. 24-03-2023

Mødedato Fredag d. 24. marts 2023 kl. 10:00

Mødested Regionsrådssalen, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Orientering om det fremadrettede klimasamarbejde mellem kommuner og Region Midtjylland.....	3
Orientering om råstofplanrevision.....	5
Orientering om status på PFAS.....	7
Orientering om processen for nærhospitaler.....	8
Aftale om en akutplan for sygehusvæsenet.....	9
Orientering om status fra de politiske sundhedsklynger.....	10
Gensidig orientering.....	11
Underskriftsark.....	12

Punkt 1: Orientering om det fremadrettede klimasamarbejde mellem kommuner og Region Midtjylland

1-00-12-22

Resume

Kontaktudvalget orienteres om det fremadrettede klimasamarbejde mellem de midtjyske kommuner og Region Midtjylland.

Region Midtjylland og de midtjyske kommuner har i en årrække haft et succesrigt samarbejde om klimadagsordenen og understøttelse af løsninger indenfor området. Udgangspunktet for samarbejdet er behovet for øget viden, innovation og løsninger på tværs af administrative grænser. Samarbejdet har med tiden udviklet sig og ført til indsatser, der har fremmet og løftet reduktions- og tilpasningsdagsordenen i det midtjyske og nationalt. De gode erfaringer gør det relevant at se på, hvad det fremadrettede klimasamarbejde skal fokusere på for at sikre klimaneutralitet og robusthed.

Formanden indstiller,

at orienteringen om det fremadrettede klimasamarbejde mellem de midtjyske kommuner og Region Midtjylland tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommunaldirektør Thomas Lindberg, Skive Kommune, og udviklingsdirektør Kim Kofod, Region Midtjylland, indleder punktet med en præsentation af tankerne bag det fremadrettede klimasamarbejde mellem de midtjyske kommuner og Region Midtjylland.

Region Midtjylland og de 19 midtjyske kommuner har en lang tradition for et tæt samarbejde omkring løsninger på klimaområdet. Blandt eksemplerne kan nævnes midt.energistrategi, Coast to Coast Climate Challenge og DK2020 Midt partnerskabet. Sidstnævnte har vist sig at være en effektiv platform, hvor kommuner og regionen har kunnet skabe rammer, nytænke og accelerere omstillingen ved at dele viden og finde løsninger sammen med en række grønne aktører.

Det forventes, at alle midtjyske kommuner i løbet af 2023 vil have politisk vedtagne DK2020 klimahandleplaner. De kommende år bliver afgørende i forhold til at nå i mål med de nødvendige handlinger, når klimaplanerne skal omsættes til handling. Det bliver en omfattende opgave, som vil kræve ressourcer og kompetencer. Derfor har Region Midtjylland og KKR Midtjylland besluttet at forlænge samarbejdet, og fremadrettet kommer partnerskabet til at hedde KlimaMidt.

Der forhandles mellem Kommunernes Landsforening (KL), regionerne og Realdania om at forlænge og styrke DK2020 partnerskabet på nationalt plan gennem Klimaalliancen i de kommende 5 år. Aftalen forventes på plads i løbet af foråret 2023.

KlimaMidt og det fremadrettede klimasamarbejde

KlimaMidt vil understøtte implementeringskraften i de midtjyske kommuner inden for de sektorer (landbrug og arealanvendelse, transport, energi, industrielle processer og affald), der er defineret i Klimaregnskabet, og som kommunerne har baseret deres DK2020 indsatser på. Dertil vil KlimaMidt også understøtte arbejdet med klimatilpasning og med scope 3 (herunder blandt andet med fokus på byggeri, planlægning og forbrug). Aktiviteterne i KlimaMidt vil tage udgangspunkt i følgende arbejdsformer:

1. Overordnet partnerskabelse, videndeling og projektmodning
2. Fælles datagrundlag og analyser
3. Tværkommunalt samarbejdsfora, faglige workshop og erfa-grupper
4. Individuel sparring og rådgivning.

Det fremadrettede samarbejde mellem kommuner og region vil tage udgangspunkt i de lokale klimahandleplaner. Det er således afgørende, at der fokuseres på de områder, hvor behovet og effekten er størst på tværs af de midtjyske kommuner i den regionale geografi.

Det er derfor også afgørende, at indsatsen er databaseret. Det vil sige, at vurderingen af prioriteringen af indsatser i det fremadrettede samarbejde skal tage udgangspunkt i en grundig kortlægning af de lokale DK2020-planer med henblik på at få viden om det fremadrettede behov. Der er i den forbindelse igangsat en tværgående kortlægning af DK2020-planerne i forhold til 1) hvor de største indsatsområder og barrierer er, 2) hvilke områder har størst manko, og 3) hvor er vi mest udfordrede i forhold til klimafarerne i fremtiden. Analysen forventes færdig i sommeren 2023 for de tolv kommuner, hvor klimaplanerne foreligger på nuværende tidspunkt, og sensommeren 2023 for de sidste syv kommuner, når deres klimaplaner er færdige.

Potentialer for samarbejde - hvilke tendenser ser vi allerede nu?

- Der er en stor manko i kommunernes klimaplaner i forhold til CO₂ reduktion, særligt i forhold til landbrug og transportsektoren. Der er derfor behov for at identificere og udvikle yderligere tiltag.
- Tiltagene i klimaplanerne forudsætter et bredt samarbejde med lokale og regionale aktører for at finde løsningerne og omsætte tiltagene i klimaplanerne til konkrete handlinger (f.eks. omkring vedvarende energi og infrastruktur).
- Klimaudfordringerne går på tværs af administrative grænser. Vand løber f.eks. på tværs af kommune- og regionale grænser, og dertil vil hede, tørke og vind skabe udfordringer fremadrettet.
- Lovgivningsmæssige barrierer, der spænder ben for virkemidler og hurtig omstilling.
- Manglende data og viden i forhold til at arbejde blandt andet med de forbrugsbaserede udledninger.
- Klimaplanerne forudsætter en kontinuerlig monitorering af mål og delmål samt evaluering og revision af klimaplanen.

Region Midtjylland arbejder sammen med interesserede kommuner m.fl. på en ny ansøgning om et LIFE SIP projekt (strategisk integreret projekt finansieret af EU's LIFE-program). Projektet vil have lige dele fokus på både klimaresiliens og klimaneutralitet og være med til at finansiere specifikke delprojekter/delplaner fra de lokale DK2020-planer.

Derudover er der allerede en række klimasamarbejder mellem Region Midtjylland og de midtjyske kommuner, blandt andet gennem projekter som BioScape, Resist, Blue Transition, ReDoCO₂ og Circular Economy Beyond Waste - sammenlagt projekter for mere end 150 millioner kr.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Punkt 2: Orientering om råstofplanrevision

1-00-12-22

Resume

Regionsrådet har vurderet, at der er behov for en revision af den eksisterende Råstofplan 2020. Der gives i denne sag en orientering om processen for råstofplanrevisionen.

Formanden indstiller,

at orienteringen om råstofplanrevision tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet gennemfører fra den 30. januar til den 10. april 2023 en offentlig høring forud for udarbejdelsen af forslag til ny råstofplan. Her inviteres borgere, interesseorganisationer, kommuner og virksomheder m.fl. til at komme med idéer og forslag til den kommende råstofplan.

Regionen har i planlægningen fokus på følgende områder, som der ønskes input til:

Udlæg af råstofgraveområder

- Hvor er der behov for udlægning af nye indvindingsområder i Råstofplan 2024?

Helhedsplanlægning

- Hvordan kan regionen fremadrettet øge samarbejdet med myndigheder og lokale interessenter, så der sikres de bedste løsninger for både miljø, nabo og samfund?
- Hvordan sikrer vi, at generne ved råstofgravning for naboer og lokalsamfund minimeres?
- Hvordan kan vi være med til at skabe de bedste løsninger i forbindelse med efterbehandlingsplaner i råstofgraveområder, så både natur, biodiversitet samt andre formål tilgodeses?

Bæredygtighed og cirkulær økonomi

- Hvordan bidrager regionen bedst til at minimere forbruget af råstoffer i samfundet, herunder ved genanvendelse?
- Hvordan kan vi fremme benyttelsen af overskudsjord (projektjord)?

Det tværregionale samarbejde

- Hvordan understøtter vi den tværregionale råstofforsyning fra landjorden og koblingen til indvindingen på havet?

Tidsplanen for udarbejdelse af Råstofplan 2024 ser ud som følger:

1. kvartal 2023	Indkaldelse af idéer, forslag mv.
2.-3. kvartal 2023	Administrative møder med kommuner i regionen
3.-4. kvartal 2023	Drøftelser med myndigheder og interessenter, herunder borgere
4. kvartal 2023	Drøftelse af nye forslag til udlagte råstofgravområder i udvalg for regional udvikling
1. kvartal 2024	Forslag til Råstofplan 2024 i høring
4. kvartal 2024	Råstofplan 2024 vedtages

Planprocessen kan følges på www.rastofplan2024.rm.dk, hvor det også er muligt at læse mere om de nævnte områder, som regionen ønsker input til.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Punkt 3: Orientering om status på PFAS

1-00-12-22

Resume

Forurening med perfluorerede stoffer (PFAS) fylder aktuelt meget i medierne. Regionen og kommunerne er i løbende dialog om blandt andet pressehåndtering samt faglig sparring. Regionen oplever et godt samarbejde med fokus på at hjælpes ad og så vidt muligt agere som sammenhængende myndigheder.

På PFAS-området vil Region Midtjylland i 2023, i tæt samarbejde med øvrige regioner og de øvrige relevante myndigheder, særligt arbejde med vidensopbygning, styrket undersøgelsesindsats, revurdering af ældre sager i forhold til skærpede kvalitetskrav, udviklingsarbejde samt fokus på bidrag til den nationale PFAS-strategi.

Formanden indstiller,

at orienteringen om status på PFAS (forurening med perfluorerede stoffer) tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Problemet med PFAS (forurening med perfluorerede stoffer) er komplekst, da det omfatter mange forskellige stoffer, som indgår i mange produkter og kan konstateres mange steder i miljøet. Stofferne har vist sig at have betydelige sundheds- og miljøeffekter i selv lave koncentrationer, hvilket blandt andet fik Miljøstyrelsen til at skærpe kvalitetskravene i jord og grundvand væsentligt i 2021. PFAS har siden været i særlig fokus i offentligheden i Region Midtjylland, blandt andet efter sagen med PFAS-forureningen på Harboøre Tange, ligesom spredningen af stofferne med havskum har tiltrukket sig opmærksomhed.

Senest har der i medierne været fokuseret på en liste på ca. 15.000 lokaliteter på landsplan, hvor der har været brancher/aktiviteter, som kan have anvendt PFAS. Listen er oprindelig lavet for at give et bud på størrelsesordenen af regionernes fremtidige opgave på PFAS-området, og den er ikke tænkt anvendt på lokalitetsniveau. Efter at listen, på baggrund af aktindsigter, er blevet offentliggjort i medierne, har både regioner og kommuner fået flere henvendelser fra borgere og virksomheder i forhold til betydningen for deres ejendom. Regionen oplever, at de fleste borgere er glade for den direkte dialog og har forståelse for situationen. Mange har også fået oplyst, at det ved en nærmere gennemgang af sagen vurderes, at der ikke har været brugt PFAS på deres ejendom.

Regionen og kommunerne har i flere sager været i dialog om blandt andet pressehåndtering samt løbende haft faglige drøftelser på både sagsniveau og generelt. Herunder også i forhold til kommunernes påbudsmuligheder, som skal gå forud for en eventuel offentlig indsats finansieret af regionen. Regionen oplever et godt samarbejde med kommunerne med fokus på at hjælpes ad og så vidt muligt agere som sammenhængende myndigheder.

Regionerne har siden 2015 inkluderet PFAS i egne undersøgelser for de brancher/aktiviteter, hvor der har været mistanke om eller kendskab til brug af PFAS. Der skabes løbende ny viden om, hvor PFAS kan have været anvendt, og der er derfor behov for revurdering af nogle af de ældre sager. Ud over revurdering i forhold til branche og aktiviteter, vil der også skulle ske en revurdering i forhold til de skærpede kvalitetskrav i 2021 for de sager, hvor regionen har fundet PFAS før 2021. Regionen påbegynder revurderingerne i 2023, men forud for nogle af revurderingerne er der behov for øget viden om, hvilken generel belastning der ses med PFAS, da regionens indsats kun er i forhold til jordforurening fra specifikke punktkilder.

Miljøministeren har besluttet efter pres fra blandt andet Danske Regioner og KL (Kommunernes Landsforening), at der skal udarbejdes en national strategi for PFAS. Miljøministeren har samtidig opfordret alle til at komme med forslag og ønsker til, hvad strategien skal indeholde. En national strategi for PFAS kan indeholde mange forskellige elementer, men noget af det vigtigste er, at forureningerne håndteres i den rigtige rækkefølge med henblik på at nedbringe PFAS-indholdet i vores miljø mest muligt og så hurtigt som muligt. Regionen vil via Danske Regioner fortsat bidrage til arbejdet med den nationale strategi.

Som følge af, at regionernes opgave med PFAS er blevet større, er regionerne i forbindelse med økonomiaftalen for 2023 bevilget 20 mio. kr. ekstra årligt fra 2023 og frem. Region Midtjylland modtager heraf ca. 4 mio. kr. årligt. De ekstra midler rækker ikke til at afværge risikoen fra jordforureningerne med PFAS på nuværende tidspunkt, men vil i første omgang især bidrage til øget vidensopbygning og undersøgelsesindsats samt revurderingsopgaven.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Punkt 4: Orientering om processen for nærhospitaler

1-31-72-74-22

Resume

Regionsrådet godkendte i august 2022 de regionale rammer for etablering af nærhospitaler. I denne sag orienteres kontaktudvalget om status for den igangværende proces samt den videre proces i forhold til nærhospitalspuljen.

Formanden indstiller,

at kontaktudvalget tager orienteringen om processen for nærhospitaler til efterretning.

Sagsfremstilling

Med aftalen om en ny sundhedsreform – et sammenhængende, nært og stærkt sundhedsvæsen fra maj 2022, er der afsat 4 mia. kr. til etablering af op til 25 nærhospitaler fordelt over hele landet. Heraf er der afsat 0,5 mia. kr. til investeringer i it, teknologi og udstyr til at understøtte bedre hjemmebehandling og sammenhæng mellem sektorer i tilknytning til nærhospitalernes opgaveløsning og andre dele af den samlede struktur for nære og sammenhængende tilbud.

Region Midtjylland arbejder inden for følgende 3 spor i ansøgningsprocessen til nærhospitalspuljen:

- Nærhospitaler (fysiske)
- Digitale løsninger
- Medicoteknisk udstyr

I forhold til de fysiske nærhospitaler godkendte regionsrådet i august 2022, at der arbejdes med følgende områder i forhold til placering af nærhospitalerne i Region Midtjylland: Grenaa, Skive, Skanderborg, Ringkøbing-Skjern kommuner samt i den nordvestlige del af regionen.

Rammesætningen for arbejdet med nærhospitalerne i Region Midtjylland er Sundhedsstyrelsens faglige ramme for etablering af nærhospitaler samt principperne omkring borger, faglighed og økonomi fra Region Midtjyllands strategi for sundheds- og psykiatrhuse.

Status for processen

Der har i efteråret 2022 været afholdt politiske møder med Skive, Norddjurs, Skanderborg, Ringkøbing-Skjern kommuner samt et fælles møde med Lemvig, Struer og Holstebro kommuner. Sideløbende har der været afholdt møder på administrativt niveau med Skive, Norddjurs, Skanderborg og Ringkøbing-Skjern kommuner med fokus på det faglige indhold i de kommende nærhospitaler. Syddjurs Kommune vil fremover også indgå i dialogen om nærhospitalet i Grenaa.

Regionsrådet har i januar 2023 godkendt, at der arbejdes videre med en placering af et nærhospital i Center for Sundhed i Holstebro, og at Struer Kommune, Lemvig Kommune og Holstebro Kommune inviteres til at blive en del af en samlet ansøgning.

Af bilaget fremgår en oversigt over status for processen i forhold til hvert af de fem placeringer.

Ud over arbejdet med de fysiske nærhospitaler arbejdes der også inden for sporene digitale løsninger og medicoteknik. På administrativt niveau er der indledt dialog med kommunerne om muligheder og potentialer for fælles ansøgning til digitaliseringsinitiativer. I forhold til medicoteknisk udstyr er der igangsat en afdækning af, hvilke medicinske udstyrsbehov der kan indgå i ansøgningerne.

Videre proces

Nærhospitalspuljen er endnu ikke slået op, og den seneste udmelding fra Sundhedsministeriet i oktober 2022 er, at puljen forventes at blive slået op primo 2023. Det videre arbejde omkring ansøgningen om nærhospitalerne i Region Midtjylland vil ske under hensynstagen til, hvad der på nationalt niveau bliver besluttet i forhold til nærhospitalerne og indholdet i et opslag for nærhospitalspuljen.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

Status nærhospitaler

Punkt 5: Aftale om en akutplan for sygehusvæsenet

1-31-72-146-23

Resume

Regeringen og Danske Regioner har indgået Aftale om en akutplan for sygehusvæsenet. Der foreslås en drøftelse af opmærksomhedspunkter i forhold til det tværsektorielle samarbejde.

Formanden indstiller,

at opmærksomhedspunkter i de tværsektorielle aspekter af akutplanen drøftes.

Sagsfremstilling

Regeringen og Danske Regioner indgik den 23. februar 2023 Aftale om en akutplan for sygehusvæsenet, der skal nedbringe ventetiderne, robustgøre akutmodtagelserne og løfte aktiviteten og produktiviteten på landets hospitaler. Der er afsat 2 mia. kr. i alt i perioden 2022-2024.

Akutplanen indeholder en lang række indsatser, som supplerer eller ligger ud over allerede igangværende tiltag inden for fem overordnede temaer:

- Afhjælpning af flaskehalse og bemandingsmæssige problemer
- Hurtigere autorisation af udenlandsk arbejdskraft
- Bedre brug af kapaciteten på de offentlige sygehuse
- Robustgørelse af akutmodtagelser
- Brug af kapacitet på private sygehuse

Akutplanen har et betydeligt fokus på nedbringelse af ventelisterne til behandling på hospitalerne og normalisering i forhold til overholdelsen af udredningsretten. Dette skal ske gennem blandt andet endnu bedre udnyttelse af både den offentlige og den private hospitalskapacitet med henblik på øgning af den samlede kirurgiske aktivitet samt forskellige initiativer, der sigter mod at få mere sundhedspersonale til opgaver, hvor der mangler arbejdskraft.

Endvidere har akutplanen fokus på afhjælpning af presset på akutmodtagelserne. Region Midtjylland har allerede iværksat en række initiativer og planer i forhold til netop robustgørelse af akutområdet, hvor både hospitalerne, kommunerne og almen praksis mærker et stort øget pres i disse år. Først var der initiativerne i forbindelse med 360-gradersplanen fra vinteren 2021/2022, og senest er en proces igangsat med henblik på analyse og udarbejdelse af en langsigtet strategi for robustgørelse af akutområdet. I sammenhæng hermed skal der blandt andet gennemføres en implementering af den nye aftale om lægevagten, der blev indgået i begyndelsen af 2023.

Det vil således i relation til akutplanens målsætninger være afgørende vigtigt, at der fortsat arbejdes med forebyggelse af indlæggelser og tiltag i blandt andet det tværsektorielle samarbejde, der bidrager til at nedbringe den akutte aktivitet på hospitalerne. Denne indsats vil i høj grad skulle løftes i regi af sundhedsklyngerne, idet de lokale muligheder vil være betinget af et velkoordineret og smidigt samarbejde på tværs af sektorerne.

Et andet centralt element i akutplanen bliver indførelsen af 72-timers behandlingsansvar efter udskrivelse, som det kendes fra Region Hovedstaden. Der er allerede igangsat en proces med forberedelse af implementering af dette i Region Midtjylland. Kommuner og PLO-Midtjylland er inviteret ind i arbejdet med beskrivelse af en midtjysk model for 72 timers behandlingsansvar, og implementering af ordningen vil skulle ske i et tæt samarbejde mellem hospitaler, kommuner og almen praksis.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Bilag

Aftale om akutplan for sygehusvæsenet

Punkt 6: Orientering om status fra de politiske sundhedsklynger

1-00-12-22

Resume

Der orienteres om status på arbejdet i de politiske sundhedsklynger.

Formanden indstiller,

at orienteringen om status på de politiske sundhedsklynger tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Alle sundhedsklynger har i løbet af oktober til december 2022 afholdt første møde i sundhedsklyngen.

Første møderunde er forløbet godt, og der er stort engagement til opgaven. Andet møderul finder sted i løbet af marts og april 2023.

Klyngernes prioriteringer for 2023 er:

Randers:

- Ældre borgere og borgere med flere kroniske lidelser
- Unges mentale sundhed

Aarhus:

- Velfærdsteknologi
- Børn og unges mistrivsel/mentale sundhed
- Lungesygdomme

Horsens:

- Kronikerområdet - de komplicerede forløb og sektorovergange
- Mental sundhed - særligt for børn og unge

Midt:

- Borgere med kronisk sygdom/akutområdet: Forebyggelse af indlæggelse blandt borgere med flere kroniske sygdomme (multisyge)
- Psykisk sygdom: Forebyggelse af mistrivsel blandt børn og unge

Gødstrup:

Den politiske klynge bad det administrative niveau om med afsæt i data at forberede noget til næste møde den 12. april om mulige indsatsområder. Der lægges op til at tage afsæt i psykiatri og forebyggelse.

Beslutning

Indstillingen blev godkendt.

Punkt 7: Gensidig orientering

1-00-12-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering.

Beslutning

Intet at referere.

Punkt 8: Underskriftsark

1-00-12-22

Sagsfremstilling

Kontaktudvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Beslutning

Underskriftsarket journaliseres på sagen.

Alle medlemmer var mødt, undtagen borgmestrene Peder Chr. Kirkegaard, Skive Kommune, H.C. Østerby, Holstebro Kommune, Ulrik Wilbek, Viborg Kommune, Marcel Meijer, Samsø Kommune, Jacob Bundsgaard, Aarhus Kommune og Peter Sørensen, Horsens Kommune, der havde meldt afbud.

Mødet blev hævet kl. 11.10.